

BJØRGEDALENS FREMTIDIGE UTNYTTELSE - STYRING AV MASSEUTTAK

Bjørgedalen ligger på grensen mellom Ringsaker og Vang kommune og strekker seg fra Vendkvern i syd til Brennsætersaga i nord. Dalen gjennomskjæres av Flagstadelva som munner ut innerst i Akersvika ved Hamar.

Bjørgedalen er fra lang tid tilbake kjent for sine spesielle "juv" og dalformasjoner, samt en rekke geologiske og botaniske særegne forekomster. Dette gjør at området årlig besøkes av en rekke skoler, foreninger og enkelt-personer fra Ringsaker, Vang og Hamar som ønsker en dypere studie av bergarter (fossiler) og planter. De rike botaniske forekomster med bl. a. edel-lauvskogbestand skyldes ikke minst de gode geologiske og klimatiske betingelser Bjørgedalen gir. For tiden foreligger det et fredningsforslag over en almbestand (på vestsiden av Bjørgedalsbrua) fra fylkets naturvernkonsulent. Miljøverndepartementets landsplan over verneverdige geologiske og botaniske områder omfatter også Bjørgedalen, noe som skulle bekrefte dalens verneverdi i en større sammenheng.

Med disse helt spesielle naturgitte forhold i tankene, er det med bekymring Hedemarken Geologiforening ser på de stadige utvidelser masseuttakene langs Bjørgedalen har fått, og da særlig de som berører Flagstadelvas dalsider. Åpninger i landskapet vil raskt kunne lede kaldluftstrømmer ned i dalbunnen, til skade for de spesielle botaniske forhold Bjørgedalen bl. a. er kjent for.

For en tid tilbake inviterte geologiforeningen noen av de grusinteresserte, fylkes-naturvernkonsulent og fylkes-skogsjefen til et møte om masseuttakenes betydning for de klimatiske forhold i dalen. Møtet munnet ut i en midlertidig stans av uttak i dalsidene ned mot Flagstadelva.

Da nye masseuttak etableres og gamle stadig utvides, uten at det taes tilstrekkelig hensyn til verneinteressene, mener Hedemarken Geologiforening at de berørte kommuner snarest mulig bør sikre seg en sterkere styring av uttakene. En vil på denne måten kunne ta hensyn til de ulike verneverdiene som ligger i Bjørgedalens klassiske naturområde, slik at konfliktsituasjoner med verneinteressene unngås.

Miljøverndepartementet er tidligere muntlig orientert om de betenkeligheter Hedemarken Geologiforening har over den måten masseuttakene langs Flagstadelva i dag drives på.

Selv om grus og sandforekomstene langs Flagstadelva er begrensete, mener Hedemarken Geologiforening at det er lite å vinne ved å ta ut dalsiden i Bjørgedalen, idet de største grusforekomstene forekommer i syd-øst og syd-vestlig retning ut fra dalføret (se N. G. U. 's kvartærgeologiske kart, Løten 1:50.000).

Med de mange ekskursjoner av skoler og foreninger som legges til Bjørgedalen, vil en med dette også antyde ønsket om behov for bedre adkomst og parkeringsmuligheter for besøkende.

Skulle kommunene ønske ytterligere bistand i arbeidet med f. eks. å utarbeide en flerbruksplan for Bjørgedalen, som også tar hensyn til verneverdiene og studieobjektene, stiller Hedemarken Geologiforening seg med glede til tjeneste. Hensynet til verneinteressene skulle ikke behøve å medføre nevneverdige endringer i den tradisjonelle jord- og skogbruks-drift langs Flagstadelva som utøves.

